

IFOR Delegatie naar Egypte van 2 tot en met 8 januari 2012
verslag door Cocky de Graaf

De reis verloopt voorspoedig en om half drie sta ik in de hal van het vliegveld. Wel 100 maal word ik aangeklampt door een taxichauffeur, maar ja, wij worden vanavond opgehaald door de directeur van Caritas Cairo. De zon schijnt, het landschap is oker kleurig en in de hal ontdek ik een vestiging van de "Coffee Company". Helaas is deze koffie niet aan mij besteed en de eerste taxichauffeur die mij opnieuw aanspreekt krijgt direct de vraag: Waar kan ik hier thee drinken? Hij wijst mij een nieuw gebouw aan de overkant en ik stort mij in het verkeer, naast het gebouw zijn enkele mannen in gebed, het gebouw is gesloten. Achterom lopend zie ik een klein cafetaria met de bekende plastic tuinstoelen, daar zitten alleen mannen, maar binnen bedienen twee vrouwen die vreemd opkijken van een toerist met koffer en rugzak. Met een beker mierzoete gloeiende thee begeef ik mij naar buiten en krijg direct een stoel aangeschoven, heerlijk in de zon. Nog geen uur op Egyptische bodem of ik zondig al tegen de plaatselijke gewoonten. Als de zon zakt is het snel een stuk frisser en ik ga weer naar het vliegveld om te wachten op de delegaties. Mark uit de USA is de eerste en samen wachten we op de vliegtuigen uit München en Geneve. Inmiddels is Mahdi Garas, directeur van Caritas Cairo, met de bus gearriveerd.

We rijden naar "College de Salle", een Franse jongensschool met meer dan 1000 leerlingen, waar wij deze week in het gastenverblijf logeren. Aan tafel worden wij de gehele week bediend door Naher, Clark en Ali en van koffie en thee voorzien, zonder veel Engels te spreken.

Na het diner bestaande uit rauwkost, frieten, rijst en vlees, en een chocoladeflensje toe, hebben we onze eerste bespreking. Jammer genoeg zijn enkele leden verhinderd om naar Egypte te komen, zij zullen zoveel mogelijk informatie toegestuurd krijgen. Een belangrijk onderwerp vanavond is het eten, de helft van ons is vegetariër en de anderen willen zich daar wel bij aansluiten om het de keuken niet zo moeilijk te maken. De rest van de week krijgen we vis of kip (Ik neem aan dat die allen vegetarisch hebben gegeten). Francoise en ik delen kamer 7 waar we al snel het licht uit doen. Het voordeel van de binnenplaats van de school is, dat wij het rumoer van de straat niet horen

Dinsdag 3 januari

Om 8 uur aan het ontbijt, het bestaat uit bruine bonen met koriander en citroen, twee eieren, jam, kaas en zeer platte broodjes die op open vuur worden gebakken. Half negen vertrekken wij naar het paleis van de Pauselijke nuntius de heer Michael Fidzgerald, een Ier. Hij is erg blij met de komst van IFOR en vertelt ons over de geschiedenis van het afgelopen jaar en zijn contacten met de geestelijke leiders in het land. Egypte kent geen oecumene maar er zijn wel contacten. Christenen hebben het moeilijk in deze tijd, De aanslag op de Koptische kerk in Alexandrië was georganiseerd door de regering maar nu zijn er bendes, die kerken aanvallen. Nagib

Koubrou, een advocaat (lid van een Koptische kerk) probeert meer samenwerking van kerkleiders te promoten door de oprichting van het "Huis van het Land". Op 6 april 2010 begon de staking van de katoenarbeiders, zij kregen steun bij het opzetten van deze staking door Bosniërs, de staking voor betere lonen en arbeidsomstandigheden is een succes geworden. Deze staking is mede een aanzet geweest voor de revolutie. Egypte heeft behoefte aan mediators om de vele problemen die er spelen bespreekbaar te maken. Hij refereert aan de Nederlander Kees Koster, bekend van zijn vele publicaties over geweldloos verzet. De heer Fitzgerald is er van overtuigd dat de Moefti, hoofd van de Moslingemeenschap, een rol kan spelen bij de contacten tussen de mediators, het zou mooi zijn als wij vier miljoen geweldloze leiders zouden hebben.

Momenteel is het leger nog de hoogste stand en dat wil men zo houden. 60% van alle economische activiteiten is in handen van het leger, en omdat in principe alle Egyptenaren in militaire dienst gaan, is het leger een onderdeel van het volk. Militaire dienstplicht is er niet voor jongens die een naast familielid hebben verloren in de oorlog of als derde zoon vrijgesteld zijn wegens broederdienst. De diensttijd is afhankelijk van de schoolopleiding, alleen lager onderwijs 3 jaar- middelbaar onderwijs 2 jaar- en hoger onderwijs 1 jaar. De jongeman die ons de thee brengt is een Kopt en zat 2 jaar in militaire dienst. Het leger had nog een reden om Hosni Moebarak af te zetten volgens de heer Fitzgerald. De vrouw van Moebarak wilde dat haar zoon die niet in militaire dienst was geweest zijn vader zou opvolgen. Een andere zoon was niet welkom als president omdat hij gehuwd is met een niet Egyptische vrouw. Het laatste jaar zijn er wel kleine veranderingen, mensen praten wat meer over politiek in het openbaar maar verder gaat het leven gewoon door. Wel is hij heel blij met de grote meeting op het Tahrirplein op 31 december die geleid werd door Camilla Ismael en waar sprekers van alle partijen aanwezig waren en waar men in goede harmonie bijeen was.

Na het gastenboek te hebben getekend, stappen wij weer in onze bus die zich door het stadsgewoel wurmt, auto's 6 rijen dik, daartussendoor ezelskarretjes, scooters een enkele fiets en voetgangers.

Egyptian Democratic Academie:

Deze organisatie werkt sinds 2009 aan geweldloze maatschappij opbouw en inmiddels zijn er zes kantoren in vier steden. Zij worden gesteund door het: Women Peacemakers Programma en de Friedrich Naumann Stichting. De programma's zijn online en via de radio te volgen. Zij werken met vrijwilligers en ondersteuning van HIVOS. Er is een bibliotheek en ze geven les in huiskamers, als er te veel mensen zijn huren ze een zaal. De lessen gaan over burgerrechten en hoe een democratie functioneert, er is geen ervaring met deze materie bij het grootste aantal Egyptenaren. Vrouwen handwerken om het inkomen te vergroten, terwijl ze praten over deze onderwerpen. In Cairo zijn inmiddels 5000 mensen bij de organisatie. Ze werken met facebook en flyers. Buiten Cairo is meer belangstelling voor hun werk omdat daar veel minder afleiding is. Mensen in Cairo hebben vaak ook twee banen om hun kinderen naar school te kunnen sturen en dan blijft er weinig tijd over. Op 25 januari zal er weer een verkiezing zijn en een grote demonstratie op het Tahrirplein. Veel vrouwen zijn bang om te demonstreren, hun echtgenoten en vaders zijn vaak tegen deelneming van vrouwen aan deze demonstraties, ook een van de vrouwen die wij hier troffen zei nog niet te weten of ze er wel heen durft te gaan. Er gaan geruchten dat er bij de laatste demonstratie geschoten is met fosfor

granaten, zij willen daarom graag andere vormen om te demonstreren omdat er door de fosfor gevaar is voor de volksgezondheid. De andere vrouwen waren heel stellig in hun overtuiging: We gaan en we laten ons niet terugduwen achter de gesloten deuren. De vrouwenbeweging is wakker geworden! Zij willen graag dat het leger voor juli zich terugtrekt in de kazernes en zijn er van overtuigd dat er ook in Egypte een duidelijke scheiding moet komen tussen de religies en de staat. Dat betekent voor hen niet, dat alleen seculiere partijen in de regering mogen zitten.

Raad van Kerken, Midden Oosten:

Deze avond is de groep in tweeën verdeeld, omdat wij mensen thuis bezoeken en niet met een grote groep in huis willen vallen. Het programma is ook overvol, dus wat dat betreft is het ook een uitstekend idee.

Geneviève Weirl, komt uit een katholiek gezin en is studerend in de USA met de oecumene in aanraking gekomen. Zij is nu de vertegenwoordigster van de Raad van Kerken in Egypte, Jordanië en Syrië. Zij is lid van de Koptische kerk, getrouwd en moeder van drie zonen. Binnenkort is het kerstmis en omdat er al enkele jaren problemen waren in de kerk met kerstmis, gaan zij niet allen naar dezelfde kerk. Zij is ook bang voor de verkiezingen, veel ongeletterde mensen worden door Falangisten, een ultraorthodoxe tak van de Islam, bewerkt om op hen te stemmen. Er komt hiervoor geld uit Saoedi-Arabië, vooral vrouwen krijgen daarmee te maken. Koptische vrouwen dragen geen sluier en zijn dat ook niet van plan. Zij is bang dat veel mensen zullen emigreren en niet alleen christenen. Zij en haar man denken er ook over en dan vooral om de jongens een betere toekomst te geven. Na de val van Mubarak is het land zeer instabiel, mensen moeten uitkijken wat ze in het openbaar doen. Dat betekent voor haar dat ze wel de demonstraties bijwoot maar niet zelf met initiatieven komt. Hier kwam ze achter in oktober 2011 op Cyprus. Zij was daar op een bijeenkomst van de Raad van Kerken en kreeg te maken met een man die haar in het hotel wist te vinden en allerlei informatie wilde hebben. Daarna hebben ze afgesproken dat er in de pauzes geen papieren achterbleven in de zaal. Vroeger was dat niet het geval; in 2004 heeft ze in Cairo een meeting georganiseerd met 10000 jongeren, welke heel goed is verlopen. Nu heeft ze maar weinig hoop en is bang dat er op 25 januari een tweede revolutie uitbreekt. De Raad van kerken doet zo veel mogelijk voor de mensen die nu in de gevangenis zitten vanwege hun overtuiging. Wij werden ontvangen met thee, heerlijke sapjes en basbusa (Egyptisch gebak). Na afloop bracht zij ons groepje naar het busstation en aan het eind van de busrit stapten wij in een taxi. De taxichauffeur vond het wat vreemd, om 23.30 uur vier vrouwen zonder begeleiding, en wilde precies weten waar we heen gingen en wat we daar gingen doen! Gelukkig kon Channah hem dit vertellen zij spreekt Arabisch dank zij haar Libanese moeder en toen was het ijs gebroken, hij liet zijn tatoeage op de binnenkant van zijn pols zien: "het Koptische kruis"

Intussen is de rest van de groep op bezoek bij een journalist die spreekt namens de zeven katholieke kerken in Egypte. Hij is een Melkiet, eens een grote christengemeenschap in Egypte maar heeft nu nog maar ongeveer 6500 leden. Het sociale onderscheid tussen de klassen wordt steeds groter en vooral het aantal armen groeit snel. Er komen veel vluchtelingen uit Libië en uit Gaza terwijl er al een grote

werkloosheid is in Egypte. De christenen moeten zich schamen dat zij Mubarak zo lang hebben gesteund en de corruptie hebben toegelaten. Iedereen moet zich nu uitspreken voor gerechtigheid en tegen corruptie. R.G. heeft het idee dat de persvrijheid nu niet groter is dan onder Mubarak was. Hij heeft weinig vertrouwen in de samenwerking met de Moslims. Volgens hem rust er geen zegen op gemengde huwelijken. Zijn opdracht in dit leven is zorgen voor alle mensen die van God zijn afgedwaald.

Woensdag 4 januari:

Bezoek aan de patriarch van de Grieks-orthodoxe kerk. Hij is een Syriër, die Duits spreekt en sinds de jaren vijftig lid is van Pax-Christi. Hij is Patriarch van Afrika, Jeruzalem, Libanon en India. De revolutie van het afgelopen jaar was een burgerlijke revolutie van Christenen en Moslims samen tegen de slechte levensomstandigheden en de hoge voedselprijzen. Vooral het laatste is een probleem omdat er voedselschaarste is in Egypte. De opstand zoals die nu in Syrië gaande is heeft ook grote invloed op het leven in Egypte. Men mist een gezamenlijke Visie op hoe het land geregeerd moet worden dat is een groot probleem. Democratie is een mooi woord maar hoe doe je dat! De patriarch is duidelijk zeer ontevreden over de houding van het westen ten opzichte van het conflict Israel/Palestina, volgens hem is dat de wortel van vele problemen in het midden oosten. De Amerikaanse en Europese leiders stellen een bespreking hier over steeds uit. Zij zouden iedere dag over dit probleem moeten spreken ook het feit dat er steeds sancties tegen Syrië worden afgesproken en niet tegen Israel, zet kwaad bloed. Jezus kwam voor alle kinderen Gods op aarde en niet voor een bepaalde groep zo kan niemand het land of je het Israel of Palestina noemt voor zich zelf opeisen. Vrede in het midden oosten zal lang uitblijven zolang het de mensen om geld en olie gaat. Het Kairos document "De oproep van de christenen in Palestina" om gehoord te worden, is in alle landen waarvan hij Patriarch is, gelezen. In Libanon zijn er twee conferenties aan gewijd en straks volgt er één in Syrië. De Arabische Liga moet in samenwerking met de verschillende religies een grotere rol gaan spelen in de politiek van de verschillende landen, zonder Amerika en Europa. Hij wijst op een Bijbel en zegt: "weet wel dat 80% van alle Bijbels, die hier gebruikt worden in Syrië zijn gedrukt". Wij moeten de Moslims niet tegen elkaar uitspelen: Eenheid tussen de religies is het visioen van de patriarch. Zoals de koning is zijn zijn onderdanen zegt de Patriarch.

Caritas Cairo: Een ouder en kind centrum in Gizeh. Er is een crèche met 230 kinderen van baby tot schoolkind. De moeders krijgen les in babyverzorging, veel van deze moeders zijn analfabeet. Zr. Maria is hoofd van het consultatie bureau en vertelt over de vrijwilligers die hier komen helpen uit de hele wereld. Zr. Merbath heeft de zorg voor de gehandicapte kinderen die in het zelfde gebouw zitten maar in andere klassen. Een kleuterklas ontvangt ons, er zitten 42 kinderen in een klasje, gelukkig is er veel buitenruimte, onder een baldakijn tegen de zon, Nu zitten ook hier alle kinderen met

hun jas aan want erg warm is het niet vandaag. Zij zingen een vrolijk kerstliedje: "Kling klokje kling" daarna krijgen wij een korte film te zien:

"Children at Risk" Er is hier een dagprogramma voor jongens en meisjes, de jongens zijn in de meerderheid ondanks de verleidingen van de stad zoals drugshandel. Er zijn mannen die graag straatjongens gebruiken voor hun criminele zaken en deze zien ze niet graag in contact met Caritas. Bij Caritas werken veel sociaalwerkers, sommige van hen waren ooit zelf straatkind. Zij helpen vrouwen aan werk onder ander door middel van computerlessen. Ook van belang is het verbeteren van de contacten van de kinderen met hun familie, mede door het inzakken van de economie leven er steeds meer families op straat. De bedoeling is toch dat de kinderen na het dagprogramma naar hun familie terugkeren, er is maar een klein opvanghuis voor degene waar dit volstrekt onmogelijk is. Een voorbeeld hier van is Ahmed een jongen van 19 jaar, zijn ouders zijn overleden en de vrouw van zijn enige broer wil hem niet in huis hebben. Nu is hij klusjesman binnen Caritas en trots op zijn werk. Het kinderprogramma betreft hier vaak naschoolse opvang en het klaarstomen van wat grotere kinderen voor de school. Zij waren vaak al lang op straat en moeten leren hoe je je op school gedraagt anders loopt het mis. Er is naast een computerlokaal ook een lokaal waar kinderen handenarbeid leren om zo de kinderen die te veel problemen hebben om de school met succes te kunnen doorlopen, de mogelijkheid te bieden een vak te leren. Na het diner hebben wij een ontmoeting met A.e G. voorzitter van een oppositie partij die begon met de demonstraties tegen het regime van Mubarak. De eerste keer viel dat erg tegen er waren op 23 januari maar 23 demonstranten. Op 28 januari stond het Tahrirplein dan toch vol! Veel mensen willen geen koninkrijk en werden boos toen een zoon van Mubarak naar voren werd geschoven als de opvolger van de president. Het begon met de "Egypt Social Democratic Party" in twee weken tijd waren er 14 partijen bij, de samenwerking heeft gelukkig ten gevolg gehad dat er nog twee partijen over zijn. Zij hebben samen 42 zetels voor de socialisten en 102 zetels van de 510 voor niet religieuze partijen. Er zitten ook zeer weinig vrouwen in de partij. Hij hoopt dat het leger in de regering blijft tot dat er een nieuwe regering is. Van groot belang is dan de garantie dat de legertop niet wordt vervolgd voor wat zij in de periode na Mubarak hebben gedaan. Ook hij is van mening dat de staking van de katoen arbeiders van 6 april van groot belang was voor de revolutie. In vroeger tijden waren de universiteiten in Egypte een bron van vernieuwing maar al onder president Nasser kwamen de universiteiten onder staatstoezicht, het gevolg hier van was een uittocht van jonge mensen met een goede opleiding.

Corruptie is ook in Egypte een groot probleem in alle geledingen van de maatschappij. Om één ding te noemen: Israël betaalt voor het gas dat Egypte levert minder dan de kostprijs. En waar is het geld van de familie Mubarak? Ook al zouden wij weten waar het geld is, (welk door Europa en de VS bevroren is) hoe krijgen wij het ooit terug? Het geld van de Sjah van Perzie is na 25 jaar nog niet teruggegeven aan het volk. Niemand weet ook wat het leger kost, wel dat zij 60% van de economie in handen hebben. Er zijn 15 televisiezenders waarvan er enkele toestemming van Mubarak hadden om protesten te laten horen, alleen was er met de laatste verkiezing te veel

geknoeid om de protesten binnen de tot nu toe gestelde norm te houden. Na de demonstratie van 28 januari liep het geheel uit de hand, ineens verdween de politie van straat en liet de regering 27000 gevangenen vrij. Dit waren geen politieke gevangenen maar misdadigers die het volk belaagden. Overal werden burgercomités gevormd om met alles wat ze hadden hun huizen en winkels te beschermen. Uiteindelijk zijn er veel vrijwillig teruggegaan naar de gevangenis, een groot aantal is opgepakt door de burgercomités en er zijn mensen doodgeschoten. Dit laatste ook wel volkomen onrechtmatig omdat men iemand aanzag voor een dief. Inmiddels doet de politie weer haar werk. In die zelfde periode sloot de regering ook veel scholen, het gevolg hiervan was dat kinderen ook gingen staken als iets ze niet aanstond. Natuurlijk was de opstand niet alleen in Cairo maar in heel Egypte.

A. e. G. is bang dat een veiligheidsplan voor het midden oosten niet van de grond komt zonder vrede tussen Israel en Palestina. Er was laatst weer een gesprek over veiligheid in het midden oosten maar Egypte was daarvoor niet uitgenodigd. Terwijl Egypte door de grens met Gaza veel problemen kent van smokkel en immigratie.

Donderdag 5 januari

Wij gaan met de trein naar Alexandrië, een rit van bijna drie uur. We vertrekken van uit een sprookjesachtig station, nog nooit zo iets moois gezien. Het sprookje is snel ten einde want de trein rijdt door een gribus voor er industriegebieden te zien zijn. De Nijldelta is zeer druk bevolkt en we zien wel af en toe wat groen en een paar koeien. We zien rijstvelden zoals ik ze vroeger op de schoolplaat zag, kleine landjes, onder water, met een dijkje er om. Nu zie ik een witte Ibis in één van de veldjes. Dicht bij Alexandrië staan de flats in het water en alles is even modderig. Wij stappen uit bij een echt treinstation, keurig ouderwets met lantaarns die mij aan Spanje doen denken. Ik merk direct dat we hier aan zee zijn want ik kan veel beter ademen, de lucht is aanmerkelijk schoner. Wij worden opgehaald door Caritas en maken kennis met Hind, Milet

en Ahmed die ons eerst begeleiden naar ons hotel. Na een kopje thee en genieten van het uitzicht op zee, vertrekken we naar de caritas vestiging in Alexandrië We rijden door de stad: Het eerste dat opvalt, zijn de verkiezingsposters, waarvan vele gescheurd zijn. In 5 districten moet de laatste verkiezing worden overgedaan vanwege de enorme fraude die aan het licht gekomen is.

Alexandrië heeft ongeveer 5 miljoen inwoners en natuurlijk is er van alles te zien voor een Amsterdamse: Zo is er een bioscoop "Rialto" en een grote "KFC" verder een vrachtwagen vol bananen open en bloot en taxibusjes die uitpuilen van de mensen. Er rijden hier trams en dan op een plein staat een standbeeld van een Turk, Deze man Mohamed el Zahar was tot 1918 gouverneur van Egypte, toen een onderdeel van het Ottomaanse rijk. Deze man heeft in Parijs in 1918 waar Europa en het midden oosten verdeeld werden, gepleit voor een onafhankelijk Egypte, vandaar nu nog zijn standbeeld op een prominente plaats. Egypte werd niet onafhankelijk maar een onderdeel van het Brits Imperium. Er rijden trams in de stad, wat jammer dat er geen tijd is voor een ritje in ons drukke bestaan. Caritas is

gevestigd in een buurt met ongeplaveide straten, nat en vol vuilnis. Er zijn veel kapotte huizen, provisorisch dichtgemaakt met planken. Het centrum van Caritas is een oase, ze begonnen in 1995 met drie kinderen overdag wat eten te geven en hulp bij het overleven op straat. Nu zijn er iedere dag 6 sociaalwerkers om alle kinderen en jong volwassenen zo goed mogelijk te begeleiden. In totaal werken er 15 NGO's in Egypte om straatkinderen te begeleiden en het is nu weer een zeer moeilijke periode. De kinderen hebben hier veel vrijheid als ze op straat zijn, reizen per trein op en neer naar Cairo en komen in aanraking met criminele figuren. Ook binnen Caritas zijn de jongeren geheel vrij, alleen in de hostels gaan de deuren om 11 uur in de avond dicht. Milet vertelt ons hoe de dag er uit ziet voor de kinderen die s' morgens komen, eerst even wassen en schone kleren aan en ontbijten. Na een korte tijd beginnen dan de lessen, zoveel mogelijk voor ieder kind een eigen lesprogramma om ze klaar te stomen voor het reguliere onderwijs. Hier voor moeten ze dan een examen afleggen om toegelaten te worden. Er is goed contact met de Gemeente over het plaatsen van kinderen op de scholen. Verder is ook hier handenarbeid en muziek van groot belang en de groepsgesprekken om kinderen naar elkaar te laten luisteren, hun eigen verhaal te kunnen vertellen en met afwijkende ideeën te leren omgaan. Er is een medisch centrum in het gebouw, een verpleegster is iedere dag aanwezig, hier kunnen verwondingen worden behandeld, kleine onderzoeken zijn mogelijk en kinderen krijgen hun geneesmiddelen uitgereikt. Ahmed werkt nu als advocaat, hij heeft 6 jaar als sociaalwerker voor Caritas dienst gedaan en werpt zich nu op als belangen verdediger voor straatkinderen. Hij zorgt voor verzekeringen en identiteitspapieren want die heb je hier ook nodig, zeker als je naar school wilt gaan. Hind werkt als lerares in het centrum, en daarnaast geeft ze les op de politieacademie over de positie van de straatkinderen in de stad. Er is weinig bekendheid en daardoor ook weinig oog voor de problemen van de kinderen. In het centrum werkt drie dagen per week een psychiater die de kinderen onderzoekt en hen een beetje probeert te helpen beter in het leven te staan. Deze kinderen hebben al veel ellende en ziekte meegemaakt en zijn vaak zeer wantrouwend naar anderen. In Egypte zijn tot nu toe geen kinderpsychiatrische klinieken. We verlaten dit overvolle gebouw en rijden, het is spitsuur dus we staan lang stil, terwijl we onze ogen uitkijken naar al deze drukte en naar burgers die proberen het verkeer te regelen. Eindelijk komen we dan aan bij een gloednieuw gebouw in een zo te zien betere buurt. Dit is het nieuwe Centrum en zoals overal in de wereld was men eerst ook hier niet blij met de komst van een centrum voor straatkinderen. Het gebouw is een vierkant met een binnentuin, de eerste twee etages worden in maart in gebruik genomen voor de bovenste etages moet nog geld binnenkomen maar men is hoopvol gestemd. In dit gebouw hoopt men de eerste hulp uit te kunnen breiden en men wil een ruimte voor psychologie studenten die hier stage kunnen lopen.

Nu vertrekken wij naar het hostel voor jongens, Faroek begon in 1959 met de opvang van straatkinderen, steeds op een andere plek in de stad want veel geld had hij niet. Nu is het huis gevestigd in een afgekeurd ziekenhuisje, beneden is een

kleine moskee waar op dit moment meisjes Koranlessen volgen. Wij worden ontvangen in de oude operatiekamer waar we heerlijke broodjes fruit en thee krijgen. Ook dit huis is vol, er zijn kamers voor twee of vier bedden en er is een recreatie ruimte. We ontmoeten Sjarif die tegenwoordig aan de universiteit studeert maar hier helpt en zelf nog ondersteuning krijgt. Ibrahim zit nog op de middelbare school wil fotograaf worden, Hanun is verantwoordelijk voor schoonmaak in huis. Overdag zijn de kinderen elders s' avonds maken ze huiswerk of spelen ze samen ook hier probeert men zo veel mogelijk de kinderen burgerschap bij te brengen. Er wordt ook buiten op het sportveld gespeeld. Wij zijn om 6 uur terug in Hotel Union en ik besluit om niet mee te gaan dineren maar naar bed te gaan, het is mooi geweest, maar dan kom ik er achter dat een warm bad er niet in zit.

Vrijdag 6 januari

Met Hind naar een openluchtmuseum: oud Alexandrië. Een opgraving we zien oude muren, twee prachtige sfinxen en een pilaar. De stad ligt nu voor het grootste deel onder water en daar hebben ze nog iets van kunnen redden. Er staat een bord "NILOMETER" Dat zijn borden die vroeger langs de Nijl stonden en waar dan de waterhoogte van was af te lezen, heel belangrijk want wanneer het water te hoog was om te zaaien dan spoelde het zaad weg . Was het water al aan het zakken dan kon er gezaaid worden maar bij de precieze waterstand, anders verdroogde het immers. De mensen hebben alle eeuwen geleefd met enkel de Nijl als levenbrengende rivier. Er is een ondergronds labyrint waar volgens overlevering de stieren tijdelijk werden gehuisvest. Beneden was een beeld van een stier die een gouden bal in zijn bek heeft. Dit is het verhaal van de stier die in de namiddag in het westen de zon grijpt om hem s' morgens in het oosten weer los te laten. Hoe kan anders de zon in het westen verdwijnen en in het oosten weer verschijnen? We rijden terug naar Alexandrië voor een afspraak met Dr. Y. Aziz Directeur van Caritas Alexandrië, hij werkt als dermatoloog. Gisteren hadden wij met hem een afspraak die helaas niet door kon gaan. Ook hij is gisteren per trein uit Cairo vertrokken, de spoorweg loopt zoals ik eerder geschreven heb dwars door woonbuurten en juist gisteren is er een ongeluk gebeurd waar bij een vrouw en twee kinderen door en trein werden gegrepen. Waarschijnlijk is het een uitvloeisel van de revolutie maar de wijk waar het ongeval plaats vond wil nu betere beveiliging van de spoorbaan en er kwam een spontane "sit down actie" Hierdoor duurde de reis van onze spreker acht uur en was er geen tijd meer. Nu geeft hij een workshop in een hotel over zijn plannen voor het Egyptische platteland, een plan met steun van de Unesco en een Franse organisatie op het gebied van armoedebestrijding. Om katoenarbeiders betere levensomstandigheden te waarborgen. Hij heeft psychiaters en psychologen bereid gevonden om zijn programma te ondersteunen, sociaalwerkers zullen met groepen van 10 personen een begin maken met een gezond voeding programma. Het is de bedoeling dat ieder dorp een coördinator krijgt, het is nu nog een idee, maar men wil volgende

week in het eerste dorp beginnen. Op het platteland is geen infrastructuur, er zijn wel staatsscholen maar daar moet je je niet teveel van voorstellen, hij denkt er aan met hulp van vrouwen die nu bij Caritas werken een kleuterschool te beginnen voor alle kinderen die maar mee willen doen, het accent ligt dan op samen spelen. Ook hij denkt aan mediation om de tegenstellingen die in veel dorpen leven aan te pakken zodat mensen meer gaan samenwerken. Het land heeft geen ervaring met democratie en de meesten hebben ook niets te maken met de revolutie, toch zal door de revolutie hun leven veranderen. Hij weet dat de autoriteiten nu niet werken en dat er geen vrije rechters zijn, het proces tegen Moebarak is al drie keer begonnen en waar blijft het geld van de familie als het ooit terug komt naar Egypte. Veel jongeren hebben nu vertrouwen in de religieuze leiders en er komt nu geld voor politieke partijen uit Saoedi-Arabië en Qatar.

Na afloop gaan we naar het station waar onze trein al klaar staat. Alexandrië is een stad waar je goed kunt fietsen maar is vergeven van de auto's en ik zag maar twee fietsers. Onze schoolbus haalt ons weer op en weer staat het diner klaar. Hierna bespreken wij de contacten die wij in Alexandrië hebben gehad.

Zaterdag 7 januari

Vandaag zijn we gewoon toerist in Egypte en bezoeken wij Sakkara. Onze gids Ahmed, die Duits spreekt en in het gewone leven leraar is, verteld zeer enthousiast en laat ons heel veel details zien, halverwege de dag word ik al bang voor de schriftelijke overhoring. Volgens hem zijn de piramiden niet door slaven gebouwd maar door Egyptenaren. Abraham kwam tijdens het middenrijk naar Egypte waar hij Hagar vond en waar Ismael werd geboren. Het laatste graf heeft een zeer bij deze tijd passend opschrift, bij al wat hij voor Egypte heeft gedaan staat ook: "Ik heb de Nijl niet vervuild" Het hele gebied is zeer indrukwekkend en voor de mensen die van het toerisme moeten leven, is het jammer maar wat ben ik blij dat het hier rustig is. Er is een bus met Japanners en wat naar mij lijkt, inheemse toeristen. In de middag gaan we met de groep eten in een heerlijke tuin waar we een echt Egyptische maaltijd voorgeschoteld krijgen, de zon schijnt, wat een heerlijke dag. Als wij naar de bus terug gaan komen we langs een steenhouwer, die buiten aan het werk is natuurlijk weet hij dat we toeristen zijn en hij vraagt waar wij vandaan komen. Mark uit de USA en ik uit Holland, Hij is direct opgestaan holt naar binnen en komt terug met een ingelijste bladzijde van het NRC Handelsblad december 1989. Hier in het Hollands Dagboek (indertijd een wekelijks onderwerp) staat een verhaal over zijn vader Abdel Hakim. Jammer genoeg wacht de bus niet en kan ik het verhaal niet lezen, de zoon was intussen wel verguld met het bezoek van een Hollandse. Onderweg naar Cairo passeren wij een industrie terrein met veel tapijten fabrieken waar kinderen van af 12 jaar werken en steeds wat mensen met enkele buffels aan de lijn, zij geven veel vettere melk dan koeien. We rijden nog naar een winkel waar je olie in zeer kleine flesjes kunt kopen, goed voor van alles en het ruikt hier heerlijk natuurlijk wordt er ook

thee geschonken en de kinderen van de eigenaars spelen gezellig tussen de klanten.
Terug in school wacht ons

Dr. S.Buda een econoom, hij spreekt alleen Arabisch, alles wordt heel rustig in het Engels vertaald. Er was en is veel corruptie, de bevolking kreeg steun uit het buitenland, al weet men niet waar al dat geld terechtgekomen is. De overgangsregering moet even niet veel hebben van buitenlandse inmenging. Hij hoopt dat in de toekomst de verschillende NGO's meer zullen samenwerken. Om de corruptie aan te pakken is er kennis nodig over: hoe werkt corruptie en waar kun je het melden als je het opmerkt. Veel verwacht hij van de oprichting van coöperaties waar men samen leeft en samen deelt. Burgers worden opgeroepen om corruptie te melden maar de mensen weten nu nog te weinig hiervan af. Corrupte mensen moeten gestraft worden en de media moet hierbij helpen en klokkenluiders moeten kunnen rekenen op bescherming. De militaire samenwerking tussen de VS, Israël en Egypte is zeer groot, de vraag is hoe gaan wij hier mee om in de toekomst. De werkloosheid is een zeer groot probleem, veel mensen werken 1 tot 2 uur per dag en leven verder van een handeltje meestal met een grote familie 75% van het inkomen wordt zo verdiend. Egypte zou een groot gedeelte van zijn energie kunnen halen uit wind en zonne energie maar deze industrie staat hier nog in de kinderschoenen.

Zondag 8 januari

De laatste keer dat ik gewekt wordt met een oproep tot gebed. Om 10 uur hebben Matthias, Tobias en ik een afspraak op het kantoor van MASTERPEACE, In een nieuwe wijk met hoge flats en weinig naambordjes weet onze taxichauffeur Ali, ons met wat hulp ons op het adres af te leveren. Op de 13 e etage met een groots uitzicht over de stad spreken wij onder het genot van Coca-Cola met Raghda, een journaliste. Zij vertelt dat twee jaar geleden het idee opkwam een groot muzikfestival in Egypte te organiseren op de vredesdag bij de piramides. De verwachting is dat er minstens 200 masterpeace groepen over de hele wereld ontstaan die dan op 21 september 2014 bij elkaar komen voor het grootste vredesconcert aller tijden. Om vrede te bewerkstelligen moet er wel meer gebeuren en enkele weken geleden had zij contact met een Zuid-Afrikaanse. Met mensen van de waarheid en verzoeningscommissie is ze er van overtuigd dat zo iets ook in Egypte moet plaatsvinden. Momenteel is er een experiment in Marokko gaande waar ze veel van verwacht. Als Mohamed Helmy, een Telecom ingenieur, binnenkomt verandert het gesprek, Hij is de directeur en begint van alles uit te leggen maar wij hebben veel vragen, Inmiddels komen nog twee vrouwen binnen, Nada Khed, econoom en Wieke Meilink (uit Nederland) marketing deskundige. Wij vragen: Hoe zien jullie in de toekomst samenwerking van de Moslim broederschap met de falangisten? Ragdha is er niet van overtuigd dat zij zullen samenwerken. Nu op 7 januari hebben een aantal moslim leiders het kerstfeest mee gevierd en een boodschap van vrede gestuurd aan de Koptische Pope Shenouda. Voor dat wij weer uit gaan, geeft Matthias een gedicht mee aan Masterpeace: God is EEN. Wij zijn deeltjes. Als wij samenwerken zijn wij EEN. Mohamed

Helmy vraagt ons te geloven in dromen zoals beschreven in het boek: "De Alchimist van Paulo Coelho.

We rijden langs de oude begraafplaats waar nu duizenden arme mensen ondergronds een plek hebben om te wonen, er moet zelfs een gebedshuis bestaan. Dit is in de buurt van de Citadel van Cairo een overblijfsel van de oude stad waar de oude markt zich bevindt.

Op het vliegveld nemen wij die middag afscheid van elkaar.

Cocky de Graaf is lid van de Kerngroep van de Amsterdamse Vrouwengroep